

2 TIMOTEO

Ná yoho ra søcuą bi 'yorba ra Timoteo a ra Pablo

Ran zengua

1 Nugä dra Pablogä, Oją bi zänni ma 'bäi'be a ra Jesucristo, ga xih yu ja'i a bi mam majuąni Oją, ngue di un ra temazaı ı to di döp yú mbui ra Cristo Jesús. ²Dí pen'na ra søcuą gra Timoteo, dadí huęc'a'i tengu'bu ma ts'unt'u i. Ne dí äp Oją ma Tahu di 'da'a rá mate ne rán huęcate ne da hyut'a ni mbui, ne ra Cristo Jesús ma Hmuhu.

Ra Timoteo da ma ran ho ma'da'yo nangue ra Jesucristo

³Dí ęmbä jamadi Oją 'bu dım bęn'i, ra xui ne ra pa thocpa thoho, nguetho dí pađi guí ęc'yei xun ho tengugä, ngue dá ıt'ä ra 'befi bi 'dacä Oją, ne ngutho mi ıt'u mam bombötahe 'bu maya'bu. ⁴Dım bęn'i gán zom 'bu mán xummi, ne bi däh ni guidä. Ne ęmme dın nde ga nu i mahøn'a, ne din jagä ran johya xun ho 'bu ga nu i. ⁵Dım bęn'i ngue hingui yoho ni mbui. Pe guí ęc'yei xun ho, tengubu na 'yęc'yei ni ndømbe ra Loida ne'a ni mbe ra Eunice. ⁶Janangue'a dın nde'e thocpa tho guim bęni bi 'da'a

rá ts'edi Oją 'bu má cäx ma 'ye bu ni ya, ne dí xi'i gan ęhya gui 'yot' rá 'befi Oją bi 'da'i. ⁷Nguetho nu'a rá Hogandahi Oją bi 'daju hin di jaju dan suhu, pe di jaju ga huthu ran zambuı, ne dan huęju n'da ngu n'daju, ne ga sam zehe ma mbuihu. ⁸Janangue'a o guí pes' ni sä gui mamp'a rá m hman ma Hmuhu, ne o guí su ngue dí ofädigä nangue Oją. Pe ne'i dami hyät'i gui set yun unbi tengu thohogä, nangue rá m hman Oją guí ıt'e. Ne Oją da mbäx'i'i. ⁹Ne bi yanju Oją ne bi mberca ma mbuihu, ne nubaya bi xiju ga ıpahu rá 'befi. Pe hin í yanju a rá 'befi Oją dí ıthu, pe bi yanju 'bu má hamhu rá mate. Ne gue'a bi zän zehe Oją 'bu him manı 'yot' ra ximhäi, ngue da yanju ra Jesucristo. ¹⁰Nuya bi nequi a mán ts'änni, ngue bi nequi ma yantehu ra Jesucristo, nu'a bi dap rá ts'edi ran date, ne bi jaju dán 'yohu rá 'yu ra te mazaı. Ne gue'a i xiju rán ho ma'da'yo ra Cristo. ¹¹Ne gue'a ram hma dá mangä, ne bá 'bengä, ne gue'a ram hma dá xänba ı yu ja'i hing yu judío. ¹²Janangue'a dí sägä ran unbi ya. Pe hin dí pes' ma sä,

nguetho dí paçá a to'o dí ɛç'yeigä, dí paði i ja rá ts'edi da mbesca ma tegä ngue dá däpi, ga pømanho 'bũ rán zɛgui. ¹³Ne nanguie ran ho ma'da'yo dá xän'ni'i, dami thoqui gui 'yɛç'yei ra Cristo Jesús ne dami 'yøt' ran huçcate bi 'da'i. ¹⁴Ne dami jamansu ran ho ma'da'yo i 'yo ni güenda, nanguie rá Hogandahi Oja i 'bũpũ mbo ma mbũihũ. ¹⁵Guí paði gätho bi 'ue'u yũ cu ngue yũ mengu bũ Asia, bi 'uegue nanguecä, ne ra Figelo ne ra Hermógenes. ¹⁶Pe nu'ũ gätho 'bũpũ rá ngu ra Onesíforo, Oja dí jap'ũ. Nguetho nu ra Onesíforo xũn ngu yũ nidĩ bi mbäxcagui, ne him bi mbes' rá sä nanguie yũ cadena i thurcä. ¹⁷Ne nu'bũ mi zøcua Roma a, ɛmme bi hyongui ne bi ðingui. ¹⁸Nu ra Jesucristo di japi xũn ho 'bũ rán zɛgui ra pa, nguetho nu'bũ mám 'bũpũ Éfeso, ne ɛmme xũn ngu 'be'a gätho bi 'yørpũ ngue bi mbäx rá 'befi Oja bũ a. Ne man'da guí paði xinda guecä.

Ra hoga dofui nanguie ra Jesucristo

2 Pe nu'i tengu'bũ ma ts'unt'ũ i, gra Timoteo, dami hyä ra ts'edi nanguie rá mate bi 'da'a ra Jesucristo. ²Nu ram hma gá 'yøde dá mangä, ne xũn ngu'ũ i man'a majuañi. Ne n'dat'a ram hma gui thocpa ra 'befi mi'da yũ hocja'i, gui huan'ndũ to'o da zä da xänba ɛ mi'da. ³Dami hyät yũn ɛnbi tengugä, nguetho gra hogadofui nanguie ra Jesucristo. ⁴Nu ra dofui hingui sä xtán hɛti rá mbũi, ngue xũn ngu mi'da 'be'a gätho da 'yøt'e tengu mi'da yũ ja'i thohe, jananguie'a da zä da 'yøt'a i

numanho rá hmu ngue bi cũt' ran dofui. ⁵Nu'a to'o nde da ðah ran t'ɛni, pe hin da ða 'bũ hin da 'yørpä yũn t'ɛdi a ran t'ɛni. ⁶Nu'a to dim pepũ ja ra häi da zi a rá mbũdi ðin ja, jananguie'a da hyumbi da 'yøt' rá 'befi, ngue da baði rá mbũdi i taşé rá 'befi nanguie rá mbũi zehé. ⁷Dami paði 'be'a dí xi'i, Oja di 'yomfɛni'i ngue 'be'a gätho gui 'yøt'e. ⁸Thocpa thohe guim bɛni i 'bũ'a ra Jesucristo ya, bi ðambɛni 'bũ mi du, ne nu'a n'da rá m bom'betto ra David. Ne gue'a ram hma dí mangä a. ⁹Jananguie'a dí sä ran ɛnbi ya, ne dí ofädi, tengu'bũ drá ts'om'bäigä. Pe nu rá m hman Oja hingui ofädi a. ¹⁰Ne dí hät'i dí thocä a ra 'befi, madague'bũ pa ma ɛnguigä, ðin ndepe ne'ũ dim pø ɛ to'o gätho nthahni. Ne ga comhbũ rá ts'edi mixte a ra Cristo, gätho yũ pa mazai. ¹¹Majuañi a ram hma, ngue

Nu'bũ dí m bɛmhbũ tengutho 'bũ 'darbũ xcamá tuhũ ra Cristo, da zä 'darbũ dam 'bũhmbũ 'bũ.

¹²Ne nu'bũ dí häthũ yũn ɛnbi, pe 'darbũ ga comhbũ bũ ja rá ts'edi 'bũ.

Pe nu'bũ dí cømhbũ a ra Cristo, ne'a da gønjũ a.

¹³Nu'bũ hin dí ɛç'yeihũ gue majuañi a, pe guexta'a majuañi a, ne gätho da 'yøt'a bi ma da 'yøt'e.

Oja da numanho ra hogambefi

¹⁴Dami bɛnba ɛ bí 'bũpũ nanguehya yũm hman ya, nguetho in nu Oja ɛ. Gui xifi hin ðin junt'i

nangue yúm hma. Nguetho sáti tho 'bú din junt'i, ndetho di u't'u to'o i øde. ¹⁵Ne gan ðhya gan xádi nguetho gra hogambefi nangue a ram hma majuañi. Damin 'yomfëni gui hyoni 'be'a nam bøni n'da ngu n'da ram hma, ne gui paði 'be'a pe u n'da ngu n'da yúm hma, ne gui pepi xun ho. Janangue'a da numanho Oja a guí ø't'e, ne hin gui pes' ni sä. ¹⁶Ne gui 'uegue nangue yúm hma sáti thoho, nguetho nu'u hingui ho u, ne di japi emme din ts'om'bäi n'da. ¹⁷Ne nu'u yúm hma, tengu'bu ra sasi din ndoqui, ne da 'ya rá ja'i n'da. Ngue tengu yúm hma i man'a ra Himeneo ne ra Fileto. ¹⁸Nu'u bi 'uegue nangue ram hma majuañi, ne sä en'u ya bin ja ngue ya xun dambëni u yu 'yëc'yëi i 'bui. Janangue'a bi pärra yú t'ëc'yëi u 'da. ¹⁹Pe nu rá 'befi Oja i ørpa yu 'yëc'yëi, hin da zä dim 'bedi, nguetho di jamansu u yú t'uhni Oja. Ne nu'u yú t'uhni Oja, ngue i man rá thuhu ra Cristo, i jatho da 'uepu ja ra ts'oqui. ²⁰Ne nuju dyu 'yëc'yëihü, dí øthu tengu'bu dyum pëfihü bu ja rá ngu Oja. Ne tengu'bu xun ngu yum pëfi bí ja bu. Nu'u 'da yu oro, ne yu t'axi, pegue ra za u 'da, ne ra jahäi u mi'da. Nu'u 'da emme pa nthoni, nu'u 'da hin e mahyoni. ²¹Nu'bu n'da ra ja'i da 'uese bu ja ra ts'oqui, da gohi xun ho, tengu n'da ram pëfi i pa nthoni, da mba ma jamansu, ne da zä di pepi xun ho rá hmu bu ja rá ngu. ²²Janangue'a dami 'uegue nangue yu ts'oqui di ho yu ts'ant'u, pe gan ðhya gui 'yøt' ran ho in nde Oja. Ne gui hya ra ts'edi nangue guim bën Oja, ne din ja nin

huëcate, ne n'dat'a guim bëmhbü u gä mi'da i ëc'yëi Oja, nangue'u m'be't'e yú mbui. ²³Ne gui 'uetho nangue ran junt'i im man'u to'o hin din 'yomfëni, nguetho ja guëpu da mbupu n'da ra sui. ²⁴Pe nu yú 'yëhe ra Hmu hingui sä din sui, pe din ja yú yëmbui nangue n'da ngu n'da u, ne din ðhya din xänbäte, ne da hyät'i xun ho 'be'a da t'ørpe. ²⁵Ne nu'bu 'bu'a n'da n'dan'yo im bëni, jante thoho gui 'yuti, xøhma tho Oja di japi di päh rá mbui, da zøni da ba a majuañi. ²⁶Ne da ðin ran 'yomfëni xun ho büya, nguetho da yañi nangue rá 'dihi ra zithu xí bent'i, mín nde a ra zithu xtá 'yørpa rá pähä.

I jatho dam fähmbü nangue'u yu ts'om'bäi

3 Nu'i Timoteo, dami paði 'be'a din ja. Ba epu yu pa xun hej, nguetho dim 'buh yu ts'om'bäi. ²Nguetho din huëc zehë, ne hønt'a ra mbeti da nde. Ne ná yat'a, ne din 'yëzehe, ne din sante, da mbesta'a 'be'a i xih rá ta ne rá mbe, ne hingui bën ra mate bi t'ørpe, ne hingui numansu Oja. ³Ne hin din ja yún huëcate, ne njam'bu din hoh yú mbui, ne hønt'a go 'be'a da xih yú mija'ihü, ne øzehe yú pähä zehë, ne njo'o to i su, ne i san'u i øt' ran ho. ⁴Ne yu zandatetho, ne hingam 'be din 'yomfëni 'be'a da 'yøt'e. Ne mbëni ma guese, ne di ho rán johya ra ximhäi xinda gue rá pähä Oja. ⁵I ja yún t'øt'e tengu yú t'ëc'yëi, pe hingui nde da hyan rá ts'edi Oja u. Pe gui 'uegue nangue'u. ⁶Ne i pa bu ja yu ngu, i hä't' yu xisu, i xifi 'da'angu da 'yøthu ngue'u yu

xisu hinguin zaqui yú mbui, ngue'a xun ngu yú ts'oqui i tu. Ne man'da ní ts'ixpü ja ra ts'oqui. ⁷Ne da 'yómanho 'be'a gá ním hma da sifi ne thocpa tho din xädi pe njam'bu da bā a majuani. ⁸Tengu mi øt'ü ra Janes ne ra Jambres, ngue'a mim bādi ü, ne midín sühmbü ra Moisés, ngue rá pøngahya Oja. Ne ngutho i øt' yün 'yohü ya, din sühmbü a ram hma majuani. Ne bi ts'on yün 'yomfëni, ne bim 'bedi nangue'a ra 'yu majuani. ⁹Pe hingui ngu yü pa da hyät'i, nguetho gätho da t'uti nte ní mbat'ü yüm hma, tengu bin jap'ü yü bādi ngue ra Janes ne ra Jambres.

Rán zegui ran zofo

¹⁰Pe nu'i Timoteo, gá tenni 'be'a dá xän'na'i. Ne guí pādi 'be'a dām 'bücä, ne guí pādi hanja dá øt'ä a. Guí pādi 'be'a dí øc'yëigä, ne gán nu njam'bu dán xømbüigä. Ne guí pādi ja man huçcate. ¹¹Ne guí pādi emme bi mba ma ügui, ne gán nu 'be'a mán ünbi dá hä't'ä. Ne guí pādi 'be'a gätho dá thocä bü Antioquia, nepü Iconio, nepü Listra, ngue nu yün ücpi dá nugä. Pe Oja bi yangui nangue gätho ü. ¹²Ne majuani dí xi'i, to'o gätho da nde n'dat'a ra Cristo da denni, da mba ma ücpi ü. ¹³Nu yü ts'om'bäi ne yü hyäte, man'da man'da xun ts'o 'be'a da 'yøt'e. Ne 'da xtín hyäthoho. ¹⁴Pe nu'i, dami thoqui 'be'a gán xädi, guí pādi gue majuani a, gue guí pādi to'o bi xän'na'i. ¹⁵Ne gue'bü go gmín t'ühni, gá pah rá t'ohni Oja, i ja rá ts'edi bi bën'ni'i gá döp ni mbui ra Jesucristo, ne gán yāni. ¹⁶Gätho rá t'ohni Oja bi bënba Oja

nangue rá mbui to'o bi 'yo't'i. Ne mahyoni di jajü ga pahmbü 'be'a rán 'yomfëni Oja, ne da xijü 'bü hinga gue'a dí øthü, ne gue'a dí pärcä ma mbuihü a, ne da xängahü ran ho ga øthü. ¹⁷Janangue'a nte di 'be a rá mbefi Oja, da zä bü da 'yøt'e 'be'a gätho xun ho.

4 Janangue'a dí xi'i gra Timoteo, Oja in nuju, ne ra Jesucristo, nu'a i jatho ba pengua da 'yøt' ran ts'üt'abi, di juanbā ü 'bui ne'ü xun du. In nuju, janangue'a emme dí xi'i: ²Dami mamp'a rá m hma, emme gan øhya guim ma, hønbü go hapü ne hønt'a go ní ora, pe guehma gui xifi n'da ngu n'da yü jā'i. Dami hecpa yü dādit's'oqui, japi da 'ye'ts' yú ts'oqui, ne gui zerpa yú mbui büya. Ne jante thoho gui xänbi ne hin gan xømbüi. ³Gui hyumbi nguetho ba epü yü pa njon da nde da 'yø'a ram hma di hocpa yú mbui, pøgue da zonh'nü mi'da yü xänbate, da man ü 'da yüm hma man'da di hose. ⁴Da goh yú mbui nangue'a majuani, ne da den'nü yüm hma him majuani. ⁵Pe nu'i thocpa thoho gan 'yomfëni xun ho. Dami hyät' yün ünbi, dami jät's'i xun ho a ni 'befi, nangue rán ho ma'da'yo ra Jesucristo. ⁶Ne nugä, mi ts'ütho da zøn ra pa da guah ran t'unni nangue ma te dadí un Oja, da zøn ra ora ga pøngä ua, ngue ga tu. ⁷Bi gua a ran täha dá øt'ä ya nangue'a ran täha xun ho, ne bi gua a ra 'dihi dá øt'ä. Dá jamansu ma 'befi nangue ma t'øc'yëi dá øt'e. ⁸Ne nuya bí jabü a ran ho di 'dacä ra hoga Inspector, ngue rán theui a ran ho dá øt'ä. Ne di 'dacä 'bü bi zøn ra pa. Ne hinga høngdä, ne

gätho ɯ mi'da gue i xõnni ba ɣh ra Hmu, ne'ɯ gätho din t'un ran ho ɯ.

Bi mba ma bɛnbi ra Timoteo

⁹Ne nu'i, Timoteo, dami 'yõt' ra ts'edi gua ɣcua n'dihi. ¹⁰Nguetho nu ra Crescente bi mba bu Galacia, ne ra Tito bi mba bu Damacia, nu'a go ra Demas bi mbase bu ra hnini Tesalónica, ngue bi ho ra ximhäi in nu ya. ¹¹Hõnt'a ra Lucas dí 'bu'be ua. Bá si a ra Marcos 'bu guá ɣhe, nguetho ga hongua a. ¹²Ne dá penh pu ja ra hnini Éfeso a ra Tíquico. ¹³Pe nu'bu guá ɣhe, gua çangui ts'ɯ ma coto dá sopu Troas bu bí 'buh ra Carpo, ne'ɯ ma libro gua çangui ts'ɯ, pe man'da jats'edi gua çanga yu søcuá hinga nt'o't'i. ¹⁴Nu ra Alejandro ra 'yõt'acobre, xun ts'o 'be'a bi 'yørque. Oja di cospi nangue yún t'õt'e. ¹⁵Damim fädi hin da 'yõt'e'le tengu bi 'yørçä, nguetho ɣmme bi gorca ma nde 'bu män ya. ¹⁶Nu'bu rá mbudi bi mba ma juangui njom bi mbäxcagui, pe gätho bi hyega thoho. Oja di punba

ɯ. ¹⁷Pe Oja däm 'bä'be ne bi zerca ma mbui, janangue'a dá ja'ts'i dá man'a rá m hman bu bí 'bu'ɯ hing yu judío. Ne Oja bi mbäxqui bi yangui nangue yú nde yu zate. ¹⁸Ne Oja da yangui nangue gätho 'be'a xun ts'o, ne 'bex da zixca bu mahçts'i bu di manda. Ga ɣspahu Oja gätho yu pa mazai. Ne hõnt'a gam bɛmhbu a ya.

Yun zengua rán zegui

¹⁹Dami zenguagui ts'ɯ ra Prisca, ne'a rá ndø, nu'a ra Aquila, ne'ɯ 'buɣpu rá ngu ra Onesíforo. ²⁰Nu ra Erasto bí copu Corinto. Nu'a ra Trófimo dá sopu Mileto ngue xun ɯ. ²¹Dami 'yõt' ra ts'edi gua ɣ 'bu hin ní yut' yu pa xun se. I penh'na ran zengua gätho yu cu i 'bucua, nu ra Eubulo ne ra Pudente, ne ra Lino, ne ra Claudia, ne gätho mi'da yu cu 'bucua, gätho i penh'na ran zengua. ²²Nu ma Hmuhu ra Jesucristo da mbäx'a ni mbui, ne di 'da ahü rá mate Oja. Ne hõnt'a dá xi'a ya.